

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین
معاونت پژوهشی
کمیته تحقیقات دانشجویی

پرسشنامه طرح تحقیقاتی دانشجویی

نام و نام خانوادگی مجری/مجریان: محمد حسین مافی

استاد راهنما: محیا شفاعی

دانشکده: پرستاری مامایی

عنوان طرح (فارسی): بررسی عوامل پیش بینی کننده ی اضطراب مرگ در کارکنان فوریت های پزشکی
شهر قزوین در ۱۳۹۶

عنوان طرح (انگلیسی):

Survey of predictive factors on death anxiety in emergency health care providers of Qazvin
University of Medical Sciences in 2017

۱-۲ نوع طرح :

بنیادی - کاربردی ***

کاربردی **

بنیادی *

۲-۲ مقدمه و معرفی طرح:

یکی از بخش های مهم و حیاتی در نظام سلامت، بخش اورژانس است (۱). به طوری که هیچ شهری بدون مرکز فوریت های پزشکی و هیچ بیمارستانی بدون داشتن بخش اورژانس نمیتواند خدمات مناسبی را به متقاضیان ارائه دهد. مراقبت سریع، کارآمد و اثربخش این بخش می تواند زندگی بسیاری از انسان ها را نجات دهد و از شدت و طول بیماری بکاهد (۲). اورژانس از ابعاد گوناگون درمانی، اقتصادی، بهداشتی، عاطفی، حقوقی- اجتماعی دارای اهمیت ویژه است و توجه به آن در بهبود وضعیت موجود حائز اهمیت است (۳). خدمات اورژانس پزشکی^۱ (EMS) بخش مهمی از سیستم مراقبت های پزشکی است، این حرفه منحصر بفرد است که در آن از پرسنل خواسته می شود بیماران و مجروحین را درمان و به مراکز درمانی منتقل کنند (۴).

مهمترین جزء نظام اورژانس پیش بیمارستانی را نیروی انسانی کارآمد و عملیاتی جهت برخورد با انواع حوادث و بیماری ها تشکیل می دهد. لذا یکی از اساسی ترین نیاز های سلامت جامعه، تربیت افرادی با توانایی ها و صلاحیت های علمی و عملی ویژه و برخوردار از فضائل اخلاقی از جمله شجاعت، ایثار، مسئولیت پذیری و در عین حال تسلط کامل بر احساسات و رفتار می باشد تا با آمادگی کامل در حساسترین لحظات به یاری بیماران بشتابند (۵).

تکنسین های فوریت های پزشکی اغلب با عوامل تنش زای مزمن از قبیل مواجهه با جراحات، عدم هوشیاری بیمار و یا حتی مرگ وی روبرو هستند که در اغلب موارد، بسیاری از این موقعیت ها منجر به فشارهای روانی برای کارکنان اورژانس می گردد. کارکنان خدمات پیش بیمارستانی تنش های شغلی قابل توجه ای را تجربه می کنند، زیرا اولین افرادی هستند که در شرایط اضطراری از جمله سوانح سنگین جاده ای و بلایای طبیعی تا صدمات جزیی و بیماری در صحنه حضور می یابند (۶).

همچنین محل خدمت برای حرفه های حیاتی مانند آتش نشان ها یا پرسنل فوریت های پزشکی که باید در محل حادثه حضور پیدا کنند باعث بوجود آمدن هیجان های محیطی با استرس منفی می شود. و اگر محل خدمت در یک محل دور دست باشد نوعی عامل بی قراری همراه با هیجان های روانی و جسمی برای کارکنان ایجاد خواهد نمود (۷-۹). همچنین پژوهش های انجام یافته در سال های اخیر نشان می دهند که افزایش روز افزون شیوع خشونت محل کار و به ویژه نوع فیزیکی آن علیه پرسنل اورژانس به صورت یک نگرانی تهدید کننده برای سیستم ارایه مراقبت های اورژانسی در آمده است (۱۰-۱۱).

تحقیقات نشان داده اند رویارویی دائم با بیماران و داشتن مسئولیت سلامت انسان ها (۱۲) انجام فرایند های بالینی برای بیمار و رویارویی با بیماران در حال احتضار (۱۳) عدم وجود وسایل کافی یا نقص در کار آنها، برخورد با موقعیت های اضطراری و غیر قابل پیش بینی (۱۴) سرو صدای زیاد در محل و نوبت کاری در گردش (۱۵) همه از عواملی هستند که سبب ایجاد اضطراب های روانی در درمانگران می شود. علی الخصوص پرسنل فوریت های پزشکی به دلیل شیفت های ۲۴ ساعته، تراکم بالای مأموریت در اورژانس های شهری و اضطراب از دیر رسیدن بر بالین بیمار که خود می تواند سبب خشونت و پرخاشگری همراهان

¹ Emergency medical services

بیمار بر تکنسین های فوریت های پزشکی شود، کانکس بودن بعضی از پایگاههای شهری و فضای نامناسب زندگی و کمبود استراحت به دلیل ماموریت های حضوری و شهری بالا و به روز نبودن تجهیزات پزشکی در اورژانس همچون نبود دستگاه الکتروشوک و ونتیلاتور در اکثر پایگاهها از عوامل موثر بر اضطراب در کارکنان اورژانس پیش بیمارستانی است (۱۶).

فشارهای روانی ناشی از شغل از جمله استرس هایی هستند که اگر بیش از حد باشند می توانند با ایجاد عوارض جسمانی، روانی از جمله اضطراب بخصوص اضطراب مرگ، سلامت فرد را به مخاطره اندازند. همچنین وجود این فشارها با تهدید اهداف سازمانی، می تواند موجب کاهش کیفیت کار فرد گردد (۱۷).

اضطراب واکنشی است در برابر خطری نامعلوم، درونی، مبهم و منشا آن ناخودآگاه و غیر قابل مهار است و عوامل متعددی آن را ایجاد میکند. در این میان انواع خاصی از اضطراب براساس منشا آن شناخته و نام گذاری شده اند، که اضطراب مرگ یکی از مهمترین آنها است (۱۸-۲۰). اضطراب مرگ یک وحشت جهانی است که انسانها آن را تجربه می کنند (۲۱). نگرش افراد نسبت به مرگ تحت تاثیر باورهای شخصی، فرهنگی، اجتماعی و فلسفی ایجاد می شود که رفتار های آگاهانه و یا ناخود آگاهانه فرد را شکل می دهند (۲۲). اضطراب از مرگ به عنوان یک ترس غیر عادی و بزرگ از مرگ همراه با احساساتی از وحشت از مرگ یا دلهره هنگام فکر به فرایند مردن یا چیزهایی که بعد از مرگ رخ می دهند، تعریف می شود. از آنجایی که مرگ هرگز تجربه نشده و هیچ کس آن را به وضوح لمس نکرده، همه به نوعی در مورد آن دچار اضطراب هستند (۲۳). اضطراب مرگ مفهومی چند بعدی بوده و تعریف کردن آن امری دشوار است و اغلب به عنوان ترس از مردن خود و دیگران تعریف می شود. به بیانی دیگر، اضطراب مرگ شامل پیش بینی مرگ خود و ترس از فرایند مرگ و مردن در مورد افراد مهم زندگی است (۲۴). همان گونه در فوق اشاره گردید مهمترین جزء نظام اورژانس پیش بیمارستانی را کارکنان فوریت های پزشکی تشکیل می دهند. لذا یکی از اساسی ترین نیاز های سلامت جامعه وجود نیروی انسانی کارآمد و عملیاتی پیش بیمارستانی جهت برخورد با انواع حوادث و بیماری است. از آنجا که انواع اضطراب بخصوص اضطراب مرگ سبب کاهش کیفیت مراقبت از بیماران، کاهش تصمیم گیری های سریع و به موقع، کاهش توانایی و مهارت کارکنان و همچنین نارضایتی از کار، احساس عدم کفایت، افسردگی، کاهش ارزش های شغلی، بیزاری، خستگی، غیبت از کار، مرخصی های استعلاجی خواهد شد در نتیجه بر آن شدیم تا در این پژوهش فاکتور های پیش گویی کننده اضطراب مرگ را در کارکنان فوریت های پزشکی شهر قزوین بسنجیم و بر اساس یافته های آن در جهت بهبود سطح زندگی و کیفیت کار پرسنل فوریت های پزشکی قدم موثری برداریم، تا در سطوح بالا منجر به افزایش سطح سلامت جامعه شود.